

Regulering af skarv – nogle råd til foreningerne og reguleringsjægerne

Lovgivningen rummer flere forskellige muligheder for regulering af skarv. I reguleringsmulighederne ligger der en politisk erkendelse af problemstillingerne mellem bestande af skarv og bestande af fisk. Der er flere forskellige muligheder for regulering af skarv over 8 måneder fra august til og med marts. Der er også særlige muligheder for regulering i april-maj. Endelig er der også muligheder for indgreb i ynglekolonier.

Der er også nogle begrænsninger i reguleringen af skarv – f.eks. ved regulering i områder med status som vildtreservat. Man skal også være berettiget til at ansøge om regulering. At søge om tilladelse til regulering af skarv kan derfor opleves som en lidt kompliceret proces. Udfordringerne stopper ikke nødvendigvis ved modtagelsen af reguleringstilladelsen. Der kan også være mange barrierer i udnyttelsen af reguleringstilladelserne.

Uanset både muligheder, begrænsninger og komplicerede processer gælder det i sidste ende om at udnytte reguleringstilladelserne med maksimal effekt i forhold til formålet – at beskytte sårbare bestande af fisk. Effekten skal ikke nødvendigvis måles i antallet af regulerede skarv. I små og øvre vandløbsstrækninger vil der normalt kun optræde ganske få skarv. Men her vil selv få skarv kunne gøre stor skade på bestanden af fisk. På sådanne steder vil man ikke kunne regulere ret mange skarv. Her skal succeskriteriet ikke være på antallet af regulerede skarv. Effekten skal måles på, hvor godt det lykkedes at holde skarv væk fra vandløbet. På de nedre strækninger af større vandløb, ved vandløbsmundinger og i kystområder er der potentiale for regulering af et større antal skarv. Særligt hvis reguleringen udføres på dag- og natrastepladser. Og særligt hvis reguleringen foretages koordineret – hvornår og hvordan man regulerer på de forskellige lokaliteter og rastepladser.

Statistisk reguleres der ca. 20-21 skarv pr. reguleringstilladelse. Det er et ret lavt antal regulerede skarv pr. reguleringstilladelse. Der kan der være mange forskellige grunde til et lavt antal regulerede skarv pr. tilladelse. Men det ligger også klart, at der nogle steder reguleres et stort antal skarv pr. reguleringstilladelse. Det er også kendetegnene for erfaringerne, at ganske få personer står for langt den største indsats – herunder den direkte indsats i regulering af skarv. Der er altså en meget stor spredning i udnyttelsen af reguleringstilladelserne. Så hvad gør man de steder, hvor indsatsen resulterer i den bedst mulige beskyttelse af fisk og i regulering af et stort antal skarv?

Indhentede erfaringer

Rundt i landet er der forskellige indsatser omkring regulering af skarv. Erfaringerne fra disse indsatser har ført frem til en række råd. De mange råd kan nok virke overvældende. Men brug de råd, der giver mening for den lokale indsats. Der er mange forskellige måder at gøre tingene på. Og husk - indsatsen er vigtigere end en lang og pænt indpakket plan. Hellere gøre lidt – end at opgive ved foden af ”bjerget”. En lille og succesfuld indsats kan inspirere andre til at gøre en indsats.

Helt grundlæggende råd:

Vær opmærksom på, at indsatsen med regulering af skarv er helt afhængig af lokale frivillige kræfter. De rette frivillige kræfter skal findes, motiveres og fastholdes. Det kan også være nyttigt med en plan. Er det for meget eller for svært med en plan – så bare nogle overvejelser om udnyttelsen af reguleringsmulighederne og en retning i indsatsen.

- Læg kræfter i at finde de rette frivillige personer til indsatsen.

- Lav gerne en plan for indsatsen. Planen kan indeholde noget om organiseringen, samt hvor og hvordan reguleringen udføres i praksis.
- En klar organisering og en plan for reguleringen kan være en hjælp til fastholde indsatsen.
- En plan over indsatsen og organiseringen kan medvirke til at sikre den bedst mulige effekt af indsats.
- En plan kan være en fordel i forhold til kommunikation og samarbejde med myndigheder og lodsejere.

Råd til organisering af de frivillige i indsatsen

En tydelig og robust organisering kan være afgørende for indsatsen. Der er tale om frivillige kræfter, så opgaven kan med fordel deles ud på flere skuldre.

- Etabler en lokal skarvgruppe på 3-5 personer og med en udpeget tovholder/hovedkoordinator.
- Beskriv opgaverne for medlemmerne af skarvgruppen.
- Opgaverne kan være: Udarbejdelse af plan for indsatsen. Hvem der leder og koordinerer indsatsen. Hvem der samler data om forekomsten af skarv – hvor og hvornår der forekommer skarv – hvor er deres dag- og natrastepåder. Hvem der har kontakt til myndigheder. Hvem der har kontakt til lodsejere. Hvem der kommunikerer med de frivillige. Antallet af frivillige i den praktiske indsats. Hvordan de frivillige rekrutteres. Hvordan der kommunikeres internt (f.eks. lukket FB-gruppe). Hvem og hvordan der kommunikeres eksternt. Osv.

Råd til prioritering og målretning af indsatsen geografisk og biologisk

- Definer og afgræns i hvilket område (kystområde, vandløbssystem, sø) indsatsen skal gennemføres. Store indsatsområder kan med fordel opdeles i mindre delområder.
- Find lokale koordinators for eventuelle delområder for indsatsen.
- Beskriv hvilke arter og bestande af fisk indsatsen skal beskytte.
- Vurder og kortlæg på hvilke lokaliteter og i hvilke perioder skarvers prædation på fisk udgør det største problem i det definerede og afgrænsede område. Det kan medvirke til at målrette indsatsen.
- Saml oplysninger om skarv i området. Hvor de er – og hvornår. Hvor mange de er.
- Lav en vurdering af hvilke af reguleringsmulighederne efter vildtskadebekendtgørelsens § 14, der kan være relevante at bringe i spil i det definerede og afgrænsede område. Udvalgte relevante reguleringsmuligheder. Læg en strategi for den bedste udnyttelse af de valgte reguleringsmuligheder.
- Vær opmærksom på, at reguleringen ikke flytter skarverne mod mere sårbare områder. F.eks. fra kystområder og op i mere sårbare vandløb og søer.

Råd til rekruttering af de frivillige og deres opgaver:

- Afsøg foreningens muligheder for rekruttering af frivillige til indsatsen – herunder rekruttering af egne foreningsmedlemmer med jagttegn eller andre lokale jægere. Tilstræb en så lokal tilknytning som muligt. Det lokale kendskab og netværk er vigtigt. Det er vigtigt med de rette jægere – fremfor antallet af jægere. Hellere få der gør noget – end mange der ikke gør noget.
- Lav eventuelt en ”jagtafdeling” i fiskeforeningen.
- Lav vejledninger og opsat rammer for de frivillige jægere i reguleringsindsatsen. Det klæder dem på i forhold til den bedst mulige løsning af opgaven.

- Beskriv de frivilliges opgaver i forbindelse med de udvalgte reguleringsmuligheder og lokaliteter.
- Lav "legitimationspapirer" for de frivillige i reguleringsindsatsen. Det kan være nyttigt i forhold til konfrontationer med kritiske personer.
- Lav eventuelt planer for reguleringskampagner - hvis dette er relevant (udvalgte datoer og tidsperioder med en fælles og koordineret indsats på alle reguleringslokaliteter i området).

Råd til den praktiske regulering af skarv

- Find fuglene, deres rastepladser og trækruter. Lur deres vaner af. Lær skarverne og deres adfærd at kende.
- Koordiner reguleringen med de øvrige, der driver jagt og regulering af skarv i området.
- Opdel et stort område i områder med konstant og fri adgang til regulering og 4-5 delområder med koordineret regulering. Hold konstant regulering på områder med fri regulering. På delområder med koordineret regulering, reguleres der i rotation med 2-3 ugers intervaller.
- Udnyt vind og vejr. Ved pålandsvind presses skarverne langs kysten og giver højere udbytte end ved fralandsvind. Ved vind over ca. 10-12/S i middelvind, sætter fuglene sig 'fast'. De fisker ikke men opholder sig stille på rastepladsen, undgå at skyde på dem under de forhold. Man skræmmer bare en masse fugle for at regulere en enkelt.
- Udnyt trækket i august, september, oktober og november. Her kommer der skarv fra nord. Skarverne 'bæres' af nordøstenvind og fuldmåne, så læs sæsonen og vejret.
- Undgå 'lommer' i beskydningen. Fuglene opfatter hurtigt områder hvor der ikke reguleres. Det kan få dem til at sætte sig i de områder, hvor mulighederne og adgangen til regulering er begrænset. Hvis skarverne har sat sig i sådanne områder – og hvis det er muligt - så forsøg på anden vis at presse/skræmme skarverne ud på andre måder end ved regulering.
- Undgå at skyde på skarv der slår på rastepladsen i større flokke. Skyd på skarverne enkeltvis eller når de kommer 2-3 stykker samlet. Herved undgås det, at man får reguleret en skarv, men lærer 20 andre skarver, at de skal passe på.
- Brug så vidt muligt kun bortskræmning i områder, hvor der ikke er mulighed for regulering. Prioriter regulering. Der reguleres for at begrænse antallet af skarv i et område – ikke fordi naboen mangler dem.
- Brug lokkere og camouflager. Skarv ser fantastisk og lærer hurtigt.
- Kom tidligt i gang. Skarverne i august/september er de 'dyre' fugle. De kan fouragere på vore fiskebestande i 10 måneder af året. Skarver klækket indeværende år er også nemmere at regulere end gamle og erfarne skarv.

Barrierer for indsatsen

- Vurder og kortlæg eventuelle barrierer for indsatsen (andre interesser og beskyttelseshensyn, risici for konflikter i forbindelse med regulering ved beskydning, forhold omkring lodsejere ved eventuel regulering fra landarealer, konflikter i forhold til jagtlejere og jagtinteresser, muligheden for rekruttering af jægere m.m.).
- Vurder om bortskræmning af skarv kan være et alternativ til regulering – hvis lokaliteten, omstændighederne og interessekonflikter er en hindring for regulering ved beskydning.

Øvrige råd

- Præsenter og drøft gerne planen med den lokale enhed af Naturstyrelsen/den lokale vildtkonsulent – inden der søges om tilladelse til regulering.
- Hold så vidt muligt fysiske møder med lodsejere – især i opstartsfasen.
- Gør brug af planen ved kontakt til kommune og andre lodsejere.
- ”Forkæl” lodsejerne – hvor reguleringen skal foretage fra landarealer. Udarbejd f.eks. bemyndigelser til regulering fra lodsejer til skarvgruppen – som lodsejeren blot skal underskrive.
- Gør brug af diverse formidlingsmateriale om regulering af skarv i kontakten til kommuner, lodsejere og borgere. Materialet kan rekvireres hos Danmarks Sportsfiskerforbund og hos Naturstyrelsen. Materialet kan også findes digitalt.
- Evaluer og del jeres erfaringer med alle personerne involveret i reguleringsindsatsen.
- Undersøg mulighederne for eventuel ”uniformering af de frivillige ved regulering på eller ved offentligt tilgængelige områder (kasket, vest eller lign.).

Du kan læse mere om regulering af vildt og regulering af skarv på disse links:

<https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/regulering-og-udsaetning-af-vildt/regulering-af-vildt>

<https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/regulering-og-udsaetning-af-vildt/regulering-af-vildt/regulering-af-skarv>

Lars Erlandsen Brun

Rådgiver

 DANSK
LYSTFISKERI

Danmarks Sportsfiskerforbund